

ΣΤΕ ΟΛΟΜ 986/2014 Αντισυνταγματικότητα διάταξης περί εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση πολύτεκνων (ακαδημαϊκό έτος 2011-2012).

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (INTRASOFT INTERNATIONAL)

Αριθμός 986/2014

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 6 Απριλίου 2012, με την εξής σύνθεση: Σωτ. Ρίζος, Αντιπρόεδρος, Προεδρεύων, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας και του αρχαιότερου του Αντιπροέδρου, που είχαν κάλυμα, Αθ. Ράντος, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Χρ. Ράμμος, Γ. Παπαγεωργίου, Μ. Βηλαράς, Μ. – Ε. Κωνσταντινίδου, Π. Ευστρατίου, Μ. Γκορτζολίδου, Γ. Τσιμέκας, Π. Καρλή, Α. Ντέμισιας, Σπ. Χρυσικοπούλου, Ηρ. Τσακόπουλος, Μ. Σταματελάτου, Μ. Παπαδοπούλου, Β. Αραβαντινός, Α. Καλογεροπούλου, Ο. Ζύγουρα, Β. Ραφτοπούλου, Κ. Κουσουλής, Κ. Φιλοπούλου, Θ. Αραβάνης, Κ. Πισπιρίγκος, Α. Χλαμπέα, Δ. Μακρής, Μ. Πικραμένος, Β. Αναγνωστοπούλου – Σαρρή, Σύμβουλοι, Β. Κίντζιου, Ι. Σύμπλης, Χρ. Μπόλοφης, Πάρεδροι. Από τους ανωτέρω οι Σύμβουλοι Β. Αραβαντινός και Α. Καλογεροπούλου καθώς και ο Πάρεδρος Ι. Σύμπλης, μετέχουν ως αναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του ν. 3719/2008. Γραμματέας η Μ. Παπασαράντη.

Για να δικάσει την από 6 Ιουλίου 2011 αίτηση:

των: 1)..... , 2)..... , κατοίκων Κοζάνης (.....), οι οποίοι με την από 8.3.2012 έγγραφη δήλωση του πληρεξουσίου τους δικηγόρου Κώστα Χρυσόγονου (Α.Μ. 2387 ΔΣ Θεσσαλονίκης), παραιτούνται του δικογράφου της κρινόμενης αίτησης, 3) , κατοίκου Νεαπόλεως Κοζάνης (.....), ο οποίος παρέστη με τους δικηγόρους Βασίλειο Θεοτοκάτο (Α.Μ. 396) και Κωνσταντίνο Χιάλω (Α.Μ. 2192), που τους διόρισε με πληρεξούσιο, 4)..... , κατοίκου Κοζάνης (.....), ο οποίος με την από 8.3.2012 έγγραφη δήλωση του ως άνω πληρεξουσίου του δικηγόρου Κώστα Χρυσόγονου, παραιτείται του δικογράφου της κρινόμενης αίτησης, 5) , κατοίκου Κοζάνης (.....), 6)..... , κατοίκου Ροδίτη .. Κοζάνης, 7) , κατοίκου Αργίλου Κοζάνης, οι οποίοι παρέστησαν με τους ως άνω δικηγόρους Βασίλειο Θεοτοκάτο και Κωνσταντίνο Χιάλω, που τους διόρισαν με πληρεξούσιο, 8) , κατοίκου Πλατανορρυμιάτος Σερβίων Κοζάνης, η οποία με την από 8.3.2012 έγγραφη δήλωση του ως άνω πληρεξουσίου της δικηγόρου Κώστα Χρυσόγονου, παραιτείται του δικογράφου της κρινόμενης αίτησης, 9)..... , του οποίου τη γονική μέριμνα ασκούν από κοινού οι και , κατοίκου Τρεβενών (.....), ο οποίος παρέστη με τους ως άνω δικηγόρους Βασίλειο Θεοτοκάτο και Κωνσταντίνο Χιάλω, που τους διόρισε με πληρεξούσιο, 10) , του οποίου τη γονική μέριμνα ασκούν από κοινού οι και , κατοίκου Κοζάνης (.....), ο οποίος με την από 8.3.2012 έγγραφη δήλωση του ως άνω πληρεξουσίου του δικηγόρου Κώστα Χρυσόγονου, παραιτείται του δικογράφου της κρινόμενης αίτησης, 11)..... , κατοίκου Κοζάνης (.....), η οποία παρέστη με τους ως άνω δικηγόρους Βασίλειο Θεοτοκάτο και Κωνσταντίνο Χιάλω, που τους διόρισε με πληρεξούσιο, 12) , κατοίκου Ακρινής Κοζάνης, 13) , κατοίκου Τρεβενών (.....), 14)..... , κατοίκου Καστοριάς (.....), 15)..... , 16)..... , κατοίκων Μηλίτσας Άργους Ορεστικού και 17) , της οποίας τη γονική μέριμνα ασκούν από κοινού οι , κατοίκου Καστοριάς (.....), οι οποίοι με την από 8.3.2012 έγγραφη δήλωση του ως άνω πληρεξουσίου τους δικηγόρου Κώστα Χρυσόγονου, παραιτούνται του δικογράφου της κρινόμενης αίτησης,

κατά του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ο οποίος παρέστη με τον Ηλία Ψάνη, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους.

Η πιο πάνω αίτηση εισάγεται στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατόπιν της από 20 Σεπτεμβρίου 2011 πράξης του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, λόγω της σπουδαιότητάς της, σύμφωνα με τα άρθρα 14 παρ. 2 εδάφ. Α, 20 και 21 του Π.Δ. 18/1989.

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. Φ.253/67430/Β6/15.6.2011 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Συμβούλου Π. Καρλή.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τους πληρεξούσιους των συνεχιζόντων τη δίκη αιτούντων, οι οποίοι ανέπτυξαν και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησαν να γίνει δεκτή η αίτηση και τον αντιπρόσωπο του Υπουργού, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, λόγω καλύματος, κατά την έννοια του άρθρου 26 του ν. 3719/2008 (Α' 214) των Συμβούλων Σπυριδούλας Χρυσικοπούλου και Δημητρίου Μακρή, τακτικών μελών της συνθέσεως που εκδίκασε την ανωτέρω υπόθεση, λαμβάνουν μέρος αντι' αυτών στη διάσκεψη ως τακτικά μέλη οι Σύμβουλοι Βασίλειος Αραβαντινός και Άννα Καλογεροπούλου αναπληρωματικά μέχρι τώρα μέλη της συνθέσεως (βλ. Πρακτικά Διασκέψεως της Ολομελείας του Δικαστηρίου 131 και 141/2012).

2. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθμ. 962137, 2866834/2011 ειδικά γραμμάτια παραβόλου).

3. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση, η οποία εισήχθη προς συζήτηση ενώπιον της Ολομελείας του Δικαστηρίου με την από 27-9-2011 πράξη του Προέδρου του λόγω σπουδαιότητας, οι αιτούντες, τέκνα πολυτέκνων οικογενειών, ζητούν την ακύρωση της αποφάσεως του Υφυπουργού Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων υπ' αριθμ. Φ.253/67430/Β6/15.6.2011 "τροποποίηση των αριθμ. α) Φ.253/28934/Β6/ 21.3.2006 (ΦΕΚ Β' 391) υπουργικής απόφασης «Πρόσβαση κατόχων απολυτηρίου Ενιαίου Λυκείου ή άλλου τύπου Λυκείου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση» και β) Φ.253/27456/Β6/11.3.2009 (ΦΕΚ Β' 493) υπουργικής απόφασης «Πρόσβαση κατόχων απολυτηρίου Επαγγελματικού Λυκείου (ΟΜΑΔΑΣ Β') στην τριτοβάθμια εκπαίδευση» (1307Β'/15.6.2011), κατά το μέρος που με την απόφαση αυτή θεσπίζονται περιορισμοί για την διεκδίκηση των επιπλέον θέσεων εισακτέων της ειδικής κατηγορίας πολυτέκνων και τέκνων πολυτέκνων στα τμήματα και τις σχολές των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

4. Επειδή, με δήλωση του δικηγόρου, που υπογράφει το δικόγραφο της αιτήσεως ακυρώσεως, η οποία κατατέθηκε στην Γραμματεία του Συμβουλίου της Επικρατείας (Π 1358/2012), υπέβαλαν παραίτηση οι, πρώτος (...), δεύτερος (...), τέταρτος (...), όγδοος (...), δέκατος (...), δωδέκατος (...), δέκατη τρίτη (...), δέκατη τέταρτη (...), δέκατη πέμπτη (...), δέκατη έκτη (...), και δέκατη έβδομη (...) των αιτούντων. Συνεπώς, ως προς τους αιτούντες αυτούς η δίκη πρέπει να κηρυχθεί καταργημένη.

5. Επειδή, οι λοιποί έξι αιτούντες, (...) ως προς τους οποίους συνεχίζεται η δίκη, έχουν καταθέσει το από 27-12-2011 δικόγραφο προσθέτων λόγων. Εξάλλου, με δήλωση του δικηγόρου, ο οποίος υπογράφει το εν λόγω δικόγραφο, που κατατέθηκε στην Γραμματεία του Συμβουλίου της Επικρατείας (Π.1487/13-3-2012), αυτοί παραιτήθηκαν του υπό στοιχ. Ι Β προσθέτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι με την θέσπιση και τον καθορισμό περιορισμένου αριθμού θέσεων για την εισαγωγή σε κάθε σχολή ή τμήμα πολυτέκνων και τέκνων αυτών επέρχεται περιορισμός και υποβάθμιση της παρεχόμενης στους πολύτεκνους, από το προϊσχύσαν σύστημα των μετεγγραφών, φροντίδας κατά παράβαση του άρθρου 21 παρ.2 και 5 του Συντάγματος.

6. Επειδή, ενόψει του κανονιστικού χαρακτήρα της προσβαλλομένης υπουργικής αποφάσεως, η οποία θεσπίζει πάγια ρύθμιση που δεν εξήντησε, δηλαδή, το περιεχόμενό της με την κύρωση των πινάκων εισαγομένων στα Τμήματα και τις Σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, η υπό κρίση αίτηση αρμοδίως εισάγεται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, μη υπαγομένη στην αρμοδιότητα του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου κατά το άρθρο 1 παρ.1 περ. δ του ν. 702/1977 (Α' 268).

7. Επειδή, με τις διατάξεις του ν. 2525/1997 " Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση κ.λ.π." (Α'188) καθιερώθηκε ο θεσμός του ενιαίου λυκείου. Στις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 1 του νόμου αυτού ορίζεται ότι: "Στους αποφοίτους του Ενιαίου Λυκείου χορηγείται Απολυτήριο Ενιαίου Λυκείου, το οποίο παρέχει την δυνατότητα: α) εγγραφής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση β)...", ενώ στην παρ.13 του ίδιου άρθρου, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2909/2001 (Α'90), ορίζεται ότι: " Στους αποφοίτους του Ενιαίου Λυκείου, εκτός του απολυτηρίου της παραγράφου 5, χορηγείται και "Βεβαίωση", στην οποία αναφέρονται οι βαθμοί του αποφοίτου" στα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα, που λαμβάνονται υπόψη για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Εξ άλλου, με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ίδιου νόμου ρυθμίζεται η πρόσβαση των κατόχων απολυτηρίου ενιαίου λυκείου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ειδικότερα, η παράγρ. 2 του άρθρου 2 του νόμου αυτού, όπως η παράγρ. αυτή ίσχυε αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ.2 του ν. 2909/2001 (Α' 98), όριζε τα εξής: "α. Οι υποψήφιοι για εισαγωγή, μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων απόλυσης από το Λύκειο, καταθέτουν δήλωση προτίμησης για δύο κατ' ανώτατο όριο επιστημονικά πεδία και για συγκεκριμένα τμήματα ή σχολές των πεδίων αυτών. β) Η επιλογή των υποψηφίων για τα τμήματα που δήλωσαν προτίμηση γίνεται με βάση το σύνολο των μορίων που προκύπτουν από το άθροισμα των γινομένων του γενικού βαθμού πρόσβασης της Βεβαίωσης, των βαθμών πρόσβασης των δύο μαθημάτων αυξημένης βαρύτητας και του βαθμού της δοκιμασίας δεξιοτήτων, εφόσον διεξάγεται, με τους αντίστοιχους συντελεστές βαρύτητας και κατά φθίνουσα σειρά μέχρι να καλυφθεί ο αριθμός θέσεων κάθε τμήματος που ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 1 του Ν. 1351/1983 (ΦΕΚ 56 Α'), με την επιφύλαξη των παραγράφων 5 περίπτωση α' στοιχείο i και 7 του παρόντος άρθρου. Για τα τμήματα ή τις σχολές για τις οποίες απαιτείται εξέταση σε ένα ή περισσότερα ειδικά μαθήματα ή πρακτικές δοκιμασίες, στο ανωτέρω σύνολο μορίων προστίθενται και τα μόρια που προκύπτουν από το γινόμενο του βαθμού των ειδικών μαθημάτων ή πρακτικών δοκιμασιών με τον αντίστοιχο συντελεστή." Ακολούθως, με το άρθρο 59 παράγρ. 11 εδάφ. α' του ν. 3966/2011 (Α' 118/24-5-2011) η ανωτέρω περίπτ. β' της παραγρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 2525/1997, όπως ίσχυε, αντικαταστάθηκε ως εξής: "Η επιλογή των υποψηφίων για τις σχολές και τα τμήματα, που δήλωσαν προτίμηση, γίνεται με βάση το σύνολο των μορίων που προκύπτουν από το άθροισμα των γινομένων του γενικού βαθμού πρόσβασης της βεβαίωσης, των βαθμών πρόσβασης των δύο μαθημάτων αυξημένης βαρύτητας με τους αντίστοιχους συντελεστές βαρύτητας και κατά φθίνουσα σειρά μέχρι να καλυφθεί ο αριθμός θέσεων κάθε σχολής ή τμήματος. Για τις σχολές ή τα τμήματα που απαιτείται εξέταση σε ένα ή περισσότερα ειδικά μαθήματα ή πρακτικές δοκιμασίες στο ανωτέρω σύνολο μορίων προστίθενται και τα μόρια που προκύπτουν από το γινόμενο του βαθμού των ειδικών μαθημάτων ή πρακτικών δοκιμασιών με τον αντίστοιχο συντελεστή.". Περαιτέρω, με το εδάφιο β της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου 59 του ανωτέρω ν. 3966/2011 προστέθηκε περίπτωση γ' στη παράγραφο 2 του άρθρου 2 του ν. 2525/1997, η οποία έχει ως εξής: " γ. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, καθορίζονται μία φορά το χρόνο, ένα τουλάχιστον μήνα πριν την υποβολή των μηχανογραφικών δελτίων των υποψηφίων: i. Ο αριθμός των θέσεων εισακτέων στα Τμήματα και τις Σχολές των Πανεπιστημίων, των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.), των Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών, της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙΤ.Ε.) και των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού. Η απόφαση αυτή εκδίδεται μετά από γνώμη της Συγκλήτου κάθε Πανεπιστημίου, του Συμβουλίου κάθε Τ.Ε.Ι. και της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙΤ.Ε.), των αρμόδιων Συμβουλίων των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης και του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου των Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών, που υποβάλλονται στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. ii. Ο αριθμός των θέσεων εισακτέων των κατόχων απολυτηρίου Γενικού ή Επαγγελματικού Λυκείου, πέραν του καθορισθέντος αριθμού στην περίπτωση i, στα Τμήματα και τις Σχολές της ίδιας περίπτωσης, ως ακολούθως: αα) Υποψήφιοι

που είναι πολύτεκνοι, κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 1910/1944 (Α' 229), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 3454/ 2006 (Α' 75), καθώς και υποψηφίων τέκνων των ανωτέρω πολυτέκνων, ββ) Υποψηφίων γονέων και τέκνων πολυμελών οικογενειών με τρία ζώντα τέκνα από νόμιμο γάμο ή νομιμοποιηθέντα ή νομίμως αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα, εφόσον κανένα από αυτά δεν υπερβαίνει το 26ο έτος της ηλικίας του, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων άγαμων μητέρων με τρία μη αναγνωρισθέντα ζώντα τέκνα, που δεν υπερβαίνουν το ανώτερο όριο ηλικίας. γγ) Υποψηφίων: Α) με αδελφό ή αδελφή που φοιτά σε Πανεπιστήμιο ή Τ.Ε.Ι. ή στις Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες ή στην Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙΤ.Ε.), καθώς και στις Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού διαφορετικής πόλης της μόνιμης κατοικίας γονέων, Β) ορφανών από τον ένα ή και από τους δύο γονείς ή τέκνων άγαμης μητέρας με ένα ή δύο μη αναγνωρισθέντα τέκνα, Γ) με γονείς, τέκνα, αδέρφια, συζύγους που είναι τυφλοί ή κωφάλαλοι ή νεφροπαθείς, που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση ή πάσχουν από μυϊκή δυστροφία Duchenne ή ανήκουν στην κατηγορία ατόμων ειδικών αναγκών επειδή έχουν κινητικά προβλήματα οφειλόμενα σε αναπηρία άνω του 67%, Δ) τέκνων των θυμάτων της τρομοκρατίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 1897/1990 (Α' 120). Για την εισαγωγή των υποψηφίων των περιπτώσεων αα' έως και γγ' στα Τμήματα και τις Σχολές της περίπτωσης ι της παρούσας που βρίσκονται στους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης, το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα για τους υποψηφίους των περιπτώσεων αα' έως και γγ' του προηγούμενου της εισαγωγής τους οικονομικού έτους δεν υπερβαίνει το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ..... Για την εισαγωγή υποψηφίων στα λοιπά Τμήματα και Σχολές δεν εφαρμόζεται ο οικονομικός περιορισμός των προηγούμενων εδαφίων.....Ο συνολικός αριθμός των θέσεων εισακτέων της περίπτωσης ιι δεν μπορεί να υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%) των θέσεων εισακτέων της περίπτωσης ι. iii..... Κατά τη διαδικασία επιλογής, κάθε υποψήφιος των ειδικών περιπτώσεων αα' έως και γγ' της περίπτωσης ιι κρίνεται για επιλογή για τις προβλεπόμενες θέσεις, που καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης ι του παρόντος άρθρου για κάθε τμήμα ή σχολή, με βάση το σύνολο των μορίων κατά φθίνουσα σειρά μορίων και τη δήλωση προτίμησης του στο μηχανογραφικό δελτίο, κατά πρώτον, ως υποψήφιος της γενικής σειράς. Εάν δεν εισάγεται στη σχολή ή το τμήμα που έχει δηλώσει πρώτο στις προτιμήσεις του, κρίνεται για επιλογή για τις ειδικές θέσεις της ίδιας σχολής ή τμήματος ως υποψήφιος μιας εκ των ειδικών περιπτώσεων. Αν δεν εισάγεται ούτε με το ειδικό ποσοστό στο συγκεκριμένο τμήμα ή σχολή, η διαδικασία συνεχίζεται με την επόμενη προτίμηση του υποψηφίου, τόσο στη γενική σειρά όσο και στην ειδική. Αν δεν εισαχθεί και σε αυτό το τμήμα ή σχολή με τη γενική σειρά και την ειδική που έχει δηλώσει, η διαδικασία συνεχίζεται με τις επόμενες κατά σειρά προτίμησης του υποψηφίου στο μηχανογραφικό δελτίο. Εάν ο υποψήφιος ανήκει σε περισσότερες από μία των ειδικών περιπτώσεων επιλέγει μόνο μία. Εάν με το σύνολο των μορίων που έχει επιτύχει ο υποψήφιος μπορεί να εισαχθεί σε περισσότερες από μία σχολές ή τμήματα εισάγεται τελικά μόνο σε εκείνη τη σχολή ή τμήμα που προσδιόρισε στη δήλωσή του με σειρά προτίμησης υψηλότερη σε σχέση με τις άλλες σχολές ή τμήματα που έχει δηλώσει. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καθορίζονται τα αναγκαία δικαιολογητικά, η διαδικασία κατάθεσης, ο τόπος και ο χρόνος υποβολής και τα όργανα ελέγχου των δικαιολογητικών, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την ένταξη των υποψηφίων στις κατηγορίες της περίπτωσης ιι. Εάν μετά την εισαγωγή, με οποιονδήποτε τρόπο διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις υπαγωγής στις περιπτώσεις αα' έως και γγ' της περίπτωσης ιι....., οι εισαχθέντες διαγράφονται από τα τμήματα εισαγωγήςΟι θέσεις των διαγραφέντων δεν αναπληρώνονται ούτε μεταφέρονται". Τέλος, με το άρθρο 60 παρ. 4 περ. ια' του ως άνω ν. 3966/2011 καταργήθηκαν ρητώς προγενέστερες διατάξεις που ρυθμίζουν τα αντίστοιχα ζητήματα, μεταξύ των οποίων και οι διατάξεις περί μετεγγραφών των άρθρων 3 του ν. 860/1979 (Α'2) και 1 του ν. 3282/2004 (Α'208), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 25 παρ. 9 του ν. 3879/2010 (Α'163). Για την εφαρμογή των ρυθμίσεων, μεταξύ άλλων, του ανωτέρω άρθρου 59 του ν.3966/2011 εκδόθηκε η προσαρμοσμένη απόφαση του Υπουργού Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων υπ' αριθμ. Φ.253/67430/Β6/15-6-2011 (ΦΕΚ Β' 1307). Με την υπουργική απόφαση αυτή, πέραν των προβλεπομένων στον ν. 3966/2011 περιορισμών, οι οποίοι επαναλαμβάνονται (όριο εισοδήματος, επίκληση μιας μόνον ιδιότητας), θεσπίζεται "γεωγραφικός περιορισμός" στην διεκδίκηση των επιπλέον θέσεων εισακτέων. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι εάν οι υποψήφιοι των ειδικών περιπτώσεων "δεν εισάγονται στη σχολή ή το τμήμα, που έχουν δηλώσει πρώτο στις προτιμήσεις τους, κρίνονται στην συνέχεια για επιλογή στις επί πλέον θέσεις της ίδιας σχολής ή τμήματος, ως υποψήφιοι της ειδικής περίπτωσης στην οποία ανήκουν, και μόνο για τις σχολές ή τμήματα της διοικητικής περιφέρειας που βρίσκεται η μόνιμη και κύρια κατοικία των γονέων τους, οι οποίοι έχουν την επιμέλεια αυτών ή της οικογένειας (συζύγων και τέκνων) των ίδιων των υποψηφίων, εάν πρόκειται για ενήλικους, την οποία έχουν προσδιορίσει στο μηχανογραφικό δελτίο". Επίσης, ορίζεται ότι ως πολύτεκνοι και τέκνα αυτών νοούνται "όσοι είναι γονείς και έχουν τη γονική μέριμνα και επιμέλεια τεσσάρων τουλάχιστον τέκνων..., τα οποία είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τρίτο (23ο) έτος της ηλικίας τους ή σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες τριτοβάθμιες σχολές πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης... και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος της ηλικίας τους....".

8. Επειδή, με τις μεταβολές, τις οποίες επέφερε στο άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 2525/1997 το άρθρο 59 παρ. 11 του ν. 3966 /2011 θεσπίστηκε σύστημα εισαγωγής, σε τμήματα και σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, υποψηφίων που εμπίπτουν σε κατηγορίες ειδικών περιπτώσεων, καθοριζόμενες επί τη βάση κοινωνικών κριτηρίων, καθ' υπέρβαση (μέχρι 20% συνολικά) του αριθμού των θέσεων των εισακτέων κάθε τμήματος και σχολής που καλύπτονται από τους υποψηφίους της γενικής κατηγορίας. Παράλληλα, με το άρθρο 60 παρ. 4 περ. ια' του ίδιου νόμου, καταργήθηκαν οι διατάξεις που παρείχαν τη δυνατότητα (ομοίως επί τη βάση κοινωνικών κριτηρίων, αλλά μετά την εισαγωγή και εγγραφή σε συγκεκριμένο τμήμα ή σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επί τη βάση κριτηρίων κοινωνικών για όλους τους υποψηφίους) να μετεγγραφονται ορισμένοι φοιτητές σε αντίστοιχο τμήμα ή σχολή με έδρα πλησιέστερη προς τον τόπο της κατοικίας τους. Σύμφωνα με το νέο σύστημα εισαγωγής, οι υποψήφιοι που έχουν δηλώσει στο μηχανογραφικό δελτίο ότι εμπίπτουν σε μια από τις ως άνω κατηγορίες ειδικών περιπτώσεων, μεταξύ των οποίων η κατηγορία των μελών πολύτεκνων οικογενειών, κρίνονται για εισαγωγή στο τμήμα ή στη σχολή της πρώτης προτίμησής τους συγκρινόμενοι, με βάση το σύνολο των μορίων που συγκεντρώνουν, κατά πρώτον με τους υποψηφίους της γενικής κατηγορίας που έχουν δηλώσει την ίδια με αυτούς προτίμηση. Εάν ύστερα από αυτή τη σύγκριση δεν εισάγονται στο εν λόγω τμήμα ή σχολή, συγκρίνονται (ομοίως με βάση το σύνολο των μορίων που συγκεντρώνουν) με τους υποψηφίους της ίδιας με αυτούς κατηγορίας ειδικής περίπτωσης για εισαγωγή στις οριζόμενες πρόσθετες θέσεις του ίδιου τμήματος ή σχολής. Εάν και πάλι δεν εισάγονται, η ίδια διαδικασία με τα δύο στάδια σύγκρισης συνεχίζεται, για να κριθεί η εισαγωγή τους στη σχολή ή στο τμήμα της επόμενης προτίμησής τους. Όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του ν.

3966/2011, με τις ως άνω ρυθμίσεις επιδιώχθηκε να δοθεί η δυνατότητα «...σε όσους αντιμετώπιζουν οικονομικά και οικογενειακά προβλήματα και αδυνατούν ή δυσκολεύονται να φοιτήσουν σε σχολές ή τμήματα που βρίσκονται μακριά από τη μόνιμη κατοικία τους, να επιλέξουν να φοιτήσουν σε σχολές ή τμήματα της περιοχής κατοικίας τους από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους και να μην τελούν σε αναμονή των αποτελεσμάτων των μετεγγραφών...». Στην ίδια αιτιολογική έκθεση αναφέρεται ότι με τις νέες ρυθμίσεις, οι οποίοι θεσπίζονται για όσους υποψήφιους αντιμετωπίζουν οικονομικά και οικογενειακά προβλήματα, «...εξαλείφεται το φαινόμενο φοίτησης σε σχολή για την οποία το σύνολο των μορίων τους δεν επέτρεπε την εισαγωγή παρά μόνον μέσω της μετεγγραφής. Εναπόκειται πλέον στους ίδιους τους υποψηφίους να διαμορφώσουν την επιλογή τους ως προς την τελική εισαγωγή τους δηλώνοντας τις σχολές ή τμήματα, στα οποία θα παραμείνουν προς φοίτηση...», καθώς και ότι εξαλείφονται οι γραφειοκρατικές διαδικασίες των μετεγγραφών και προωθείται η «...ομαλή λειτουργία των πανεπιστημίων από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, αφού η εισαγωγή και των υποψηφίων των περιπτώσεων αυτών θα έχει ολοκληρωθεί πριν την έναρξη των μαθημάτων ... ώστε να υπάρχει καλύτερος προγραμματισμός και τα Πανεπιστήμια και ΤΕΙ να γνωρίζουν εκ των προτέρων τον αριθμό των εισαγομένων για κάθε περίπτωση και στο σύνολό τους». Τέλος, αναφέρεται και ότι «...ουδεμία οικονομική επιβάρυνση υφίσταται το Δημόσιο από τις ανωτέρω ρυθμίσεις, δεδομένου ότι αντικαθίστανται οι διατάξεις των μετεγγραφών. Αντίθετα θα υπάρξει μείωση των δαπανών διότι θεσμοθετείται περιορισμός στον αριθμό εισακτέων στις κατ' εξαίρεση περιπτώσεις...».

9. Επειδή, η καθιερούμενη με το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος αρχή της ισότητας αποτελεί νομικό κανόνα, ο οποίος επιβάλλει την ομοιόμορφη μεταχείριση προσώπων που τελούν υπό τις αυτές ή παρόμοιες συνθήκες και αποκλείει τόσο την έκδηλα άνιση μεταχείριση, είτε με τη μορφή της εισαγωγής χαρακτηριστικού μέτρου ή προνομίου μη συνδεομένου προς αξιολογικά κριτήρια είτε με την μορφή της επιβολής αδικαιολόγητης επιβάρυνσης, όσο και την αυθαίρετη εξομοίωση διαφορετικών καταστάσεων ή την ενιαία μεταχείριση προσώπων που τελούν υπό διαφορετικές συνθήκες με βάση όμως τυπικά ή συμπτωματικά ή άσχετα μεταξύ τους κριτήρια. Περαιτέρω, το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος κατοχυρώνει το δικαίωμα κάθε προσώπου να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας κατά λόγο της προσωπικής του αξίας (βλ. ΣτΕ 2738/2010 κ.ά.). Τέλος, οι προστατευτικές της παιδείας διατάξεις του άρθρου 16 του Συντάγματος ανάγουν την παιδεία σε αποστολή του κράτους και κατοχυρώνουν, μεταξύ άλλων, αφ' ενός μεν τη θεσμική εγγύηση της παροχής ανώτατης εκπαίδευσης από πλήρως αυτοδιοικούμενα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα (βλ. ΣτΕ 982/2012 Ολ., 4009/2000, 411/2008), αφ' ετέρου δε το δικαίωμα στην παιδεία (ΣτΕ 1582/1992) που περιλαμβάνει και το δικαίωμα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εφ' όσον συγκεντρώνουν τις νόμιμες προϋποθέσεις. Από τον συνδυασμό αυτών των συνταγματικών διατάξεων συνάγεται ότι ο κοινός νομοθέτης οφείλει να εξασφαλίζει την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση προσώπων κεκτημένων τα αναγκαία εφόδια για την ενεργό παρακολούθηση της θεωρητικής και πρακτικής διδασκαλίας μέσω συστήματος εισαγωγής, το οποίο στηρίζεται σε γενικά, αντικειμενικά και πρόσφορα κριτήρια και είναι σύμφωνο με τις αρχές της ισότητας, της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και της σταδιοδρομίας εκάστου ανάλογα με την προσωπική αξία και ικανότητά του (βλ. ΣτΕ 3351/2000 Ολ., ΣτΕ 2411/2012 Ολ., 673/1987), δεδομένου, άλλωστε, και ότι μόνο υπό αυτούς τους όρους είναι δυνατή η επίτευξη της αποστολής των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΣτΕ 3328/2000 Ολ., 2467/2001) και η εύρυθμη λειτουργία τους (ΣτΕ 673/1987, 4137/1990). Ο κοινός νομοθέτης δεν καλύπτεται από τις διατάξεις αυτές να εισάγει ρυθμίσεις διαφορετικές από αυτές που ίσχυαν στο παρελθόν, προς τις οποίες έχουν προσαρμοσθεί και αποβλέπει οι διοικούμενοι, έστω και αν θίγονται υφιστάμενα δικαιώματα ή συμφέροντά τους, αρκεί η εκάστοτε επιχειρούμενη νέα ρύθμιση να χωρεί κατά τρόπο γενικό, απρόσωπο και αντικειμενικό. Όταν επιχειρείται νέα ρύθμιση για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ο νομοθέτης δύναται να θεσπίζει, να τροποποιεί και να μεταρρυθμίζει το σύστημα επιλογής των υποψηφίων καθιστώντας ακόμη και αυστηρότερες τις προϋποθέσεις εισαγωγής, εφ' όσον σε κάθε περίπτωση διασφαλίζονται η ισότητα των ευκαιριών και ο αξιολογικός τρόπος επιλογής (βλ. ΣτΕ 2811 - 27/2002 Ολ., 681/2008). Ένα σύστημα εισαγωγής, σύμφωνα με το οποίο οι υποψήφιοι παράλληλα με την ολοκλήρωση του κύκλου των σπουδών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αξιολογούνται, υποβαλλόμενοι σε δοκιμασία εξετάσεων και βαθμολόγηση, για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, είναι συμβατό προς τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις, εφ' όσον τα κριτήρια της αξιολόγησης είναι αμιγώς ακαδημαϊκά, ήτοι εφ' όσον οι υποψήφιοι εξετάζονται μόνο ως προς την ικανότητά τους σε μαθήματα και δεξιότητες συναφείς προς το γνωστικό αντικείμενο του τμήματος ή της σχολής, όπου επιθυμεί καθένας να εισαχθεί, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψιν και άλλης φύσεως κριτήρια, μη ακαδημαϊκά (πρβλ. ΣτΕ 2820, 2962, 2967/1999 7μ., 673/1987).

10. Επειδή, εξ άλλου, οι διατάξεις του άρθρου 21 του Συντάγματος, οι οποίες έχουν κατά βάση κατευθυντήριο χαρακτήρα, αφήνουν στον νομοθέτη την ευχέρεια να προσδιορίσει κατά την εκτίμησή του το είδος και την έκταση της ειδικής φροντίδας για τους πολύτεκνους και τα μέλη των οικογενειών τους. Ειδικότερα, με τη διάταξη της παραγράφου 2 αυτού του άρθρου, της οποίας η θέσπιση αποσκοπεί στην αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος της Χώρας (Πρακτικά Βουλής επί του Συντάγματος, Συνεδρίαση ΘΘ'/26.4.1975, σελ. 479 και 486), το Σύνταγμα απευθύνει στον κοινό νομοθέτη έντονη υπόδειξη για τη λήψη κατάλληλων μέτρων φροντίδας υπέρ των πολύτεκνων οικογενειών επί τη βάση των κρατουσών συνθηκών και εντός των ορίων που διαγράφουν οι άλλες συνταγματικές διατάξεις και αρχές (βλ. ΣτΕ 12/1999 7μ., 4237/2005). Η εκτίμηση του νομοθέτη υπόκειται σε έλεγχο ορίων από τα δικαστήρια, οι δε εκάστοτε νομοθετικές ρυθμίσεις περί κοινωνικής προστασίας ελέγχονται ως προς την τήρηση της αρχής της ισότητας σε συνδυασμό προς την απορρέουσα από τα άρθρα 4 παρ. 1 και 5 παρ. 1 του Συντάγματος αρχή της σταδιοδρομίας εκάστου κατά τον λόγο της προσωπικής του αξίας (βλ. ΣτΕ 2738/ 2010, 2016/2007, 1141/1999 κ.ά.).

11. Επειδή, το άρθρο 2 παρ. 2 γ' περίπτωση ii α' του ν. 2525/1995, όπως εν προκειμένω ισχύει μετά τις μεταβολές που επέφερε το άρθρο 59 παρ. 11 του ν. 3966/2011, το οποίο εισήγαγε παρέκκλιση από το γενικό σύστημα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με την πρόβλεψη της σύστασης θέσεων, οι οποίες καταλαμβάνονται μόνο από υποψήφιους που έχουν την ιδιότητα του μέλους πολύτεκνης οικογένειας, αντικείται στις αρχές της ισότητας και της αξιολογιακής σύμφωνα με τις οποίες επιβάλλεται η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με κριτήρια αμιγώς ακαδημαϊκά, ήτοι βάσει των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των υποψηφίων, διότι η ιδιότητα του μέλους πολύτεκνης οικογένειας δεν συνδέεται με ικανότητες ή δεξιότητες του υποψηφίου και δεν αποτελεί κριτήριο που πληροί τις ως άνω προϋποθέσεις. Η αντίθεση του νέου συστήματος εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση προς το Σύνταγμα δεν αίρεται με την επίκληση από τον νομοθέτη λόγων αναγομένων στην εύρυθμη λειτουργία των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας

εκπαίδευσης μέσω της παράλληλης κατάργησης του συστήματος μετεγγραφών. Τουτό, διότι οι μετεγγραφές προϋποθέτουν, πάντως, την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση βάσει συνταγματικής έγκυρου από την ανωτέρω άποψη συστήματος. Περαιτέρω, η αντίθεση προς το Σύνταγμα δεν αίρεται εκ του ότι ο νομοθέτης χαρακτηρίζει τις θέσεις που διατίθενται στα μέλη των πολύτεκνων οικογενειών ως «επιπλέον» και ορίζει, περαιτέρω, ότι ο αριθμός των θέσεων αυτών καθορίζεται με υπουργική απόφαση χωρίς προηγούμενη γνώμη των οργάνων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που είναι αρμόδια για την εκτίμηση των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων των οικείων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και ότι οι ίδιες θέσεις δεν διατίθενται στους υποψήφιους της γενικής κατηγορίας υποψηφίων αν δεν πληρωθούν από μέλη πολύτεκνων οικογενειών. Τουτό δε υπό πάσα εκδοχή, διότι α) εάν αυτές οι θέσεις διατίθενται καθ' υπέρβαση των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων των ιδρυμάτων, προκαλείται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δυσλειτουργία που δεν γίνεται ανεκτή από το άρθρο 16 του Συντάγματος και β) στην αντίθετη περίπτωση αφαιρούνται θέσεις από τους υποψήφιους της γενικής κατηγορίας, με αποτέλεσμα να αποκλείονται από την εισαγωγή στο τμήμα ή στη σχολή της προτίμησής τους ή ακόμη και από την πρόσβαση τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση υποψήφιοι με συγκριτικά πληρέστερες ικανότητες και δεξιότητες κατά παράβαση των δικαιωμάτων τους που κατοχυρώνονται από τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1, 5 παρ. 1 και 16 του Συντάγματος, οι οποίες επιβάλλουν να εισάγονται στις πεπερασμένου αριθμού θέσεις των οικείων ιδρυμάτων οι υποψήφιοι, οι οποίοι υπερτερούν σε διαγωνιστικές δοκιμασίες που βασίζονται σε αιγιώδη ακαδημαϊκά κριτήρια, σύμφωνα με τα ήδη εκτεθέντα. Τέλος, ο περιορισμός των ως άνω δικαιωμάτων των υποψηφίων της γενικής κατηγορίας δεν ευρίσκει νόμιμο έρεισμα στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 2 και 5 του Συντάγματος που επιβάλλουν τη λήψη μέτρων προστασίας των πολυμελών οικογενειών και μέτρων δημογραφικής πολιτικής. Τουτό, διότι επιβάλλεται μιν, βάσει αυτών των συνταγματικών διατάξεων, να ενισχύονται οι πολύτεκνες οικογένειες για την αντιμετώπιση των αυξημένων εξόδων που απαιτούνται για τη συντήρησή τους, καθώς και για την ανατροφή, την οικονομική εξασφάλιση των πάσης φύσεως σπουδών και την επαγγελματική αποκατάσταση των τέκνων τους, αλλά δεν είναι επιτρεπτό να παρέχονται στα μέλη των οικογενειών αυτών και διευκολύνσεις για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι οποίες υπερακοντίζουν την προστασία που τους παρέχει το Σύνταγμα λόγω αφ' ενός μεν του περιορισμού των αντίστοιχων δικαιωμάτων πρόσβασης των λοιπών πολιτών, αφ' ετέρου δε της υποχώρησης των ακαδημαϊκών κριτηρίων πρόσβασης.

12. Επειδή, μειοψήφησαν οι Σύμβουλοι Μ.-Ε. Κωνσταντινίδου, Μ. Γκορτζολίδου, Γ. Τσιμέκας, Π. Καρλή, Ηρ. Τσακόπουλος, Ο. Ζύγουρα, και Β. Αναγνωστοπούλου - Σαρρή, οι οποίοι υποστήριξαν την εξής γνώμη προς την οποία προσχώρησε η Πάρεδρος Β. Κίντζιου: Η ανωτέρω ρύθμιση του άρθρου 59 παρ.11 του ν. 3966/2011, σύμφωνα με την οποία οι υποψήφιοι πολύτεκνοι και τέκνα πολύτεκνων, μετά την αποτυχία τους να εισαχθούν σε τμήμα ή σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως υποψήφιοι της γενικής κατηγορίας, μπορούν να καταλάβουν με την ίδια διαδικασία και αξιολογικά κριτήρια εισαγωγής, όπως οι υποψήφιοι της γενικής κατηγορίας, κάποια από τις επιπλέον θέσεις, οι οποίες διαφυλάσσονται, αποκλειστικά, υπέρ των υποψηφίων αυτών, έστω και αν υπολείπονται βαθμολογικά του τελευταίου εισακτέου στο ίδιο τμήμα ή σχολή από την γενική κατηγορία, εισάγει μιν διάκριση υπέρ της ανωτέρω κοινωνικής κατηγορίας υποψηφίων, η διάκριση όμως αυτή είναι συνταγματικώς θεμιτή, ενόψει των προπαρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 21 παρ. 2 του Συντάγματος (ήδη δε και της διατάξεως της παρ. 5 του άρθρου αυτού), που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος της χώρας, επιτρέπουν δε την θέσπιση ευεργετικών διατάξεων υπέρ των πολύτεκνων και των τέκνων πολύτεκνων ακόμη και κατά την πρόσβαση των υποψηφίων αυτών στα τμήματα και τις σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (πρβλ. ΣτΕ 2860/1993 7μ., 744, 870/1995, 3675/1996, 2998/2005, 2462/2010 κ.ά), ενόψει της ευχέρειας που το Σύνταγμα παρέχει στον κοινό νομοθέτη να σταθμίζει τις εκάστοτε κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες και με βάση αυτές να προσδιορίζει το είδος και την έκταση της ειδικής φροντίδας των μελών των πολύτεκνων οικογενειών (πρβλ. ΣτΕ 2717/1994). Οι διατάξεις δε με τις οποίες χορηγούνται, κατά την εκτίμηση του νομοθέτη, είτε χρηματικές παροχές είτε άλλης φύσεως ευεργετήματα υπόκεινται σε έλεγχο ορίων από τα δικαστήρια. Κατόπιν των ανωτέρω, η ρύθμιση του άρθρου 59 παρ.11 του ν. 3966/2011 δεν προσκρούει, όσον αφορά, πάντως, την εν λόγω ειδική κατηγορία υποψηφίων, προς την συνταγματική αρχή της ισότητας και την απορρέουσα από αυτήν αρχή της σταδιοδρομίας εκάστου κατά τον λόγο της προσωπικής του αξίας και ικανότητας, ούτε στο άρθρο 16 του Συντάγματος, εφόσον η ευνοούμενη από τον νόμο κατηγορία υποψηφίων πολύτεκνων και τέκνων αυτών τελεί, κατά την εκτίμηση του συνταγματικού νομοθέτη λόγω της συνεισφοράς τους στην επίλυση του δημογραφικού προβλήματος, υπό διαφορετικές νομικές και πραγματικές συνθήκες σε σχέση προς τους λοιπούς υποψηφίους, ενώ παρέχεται η δυνατότητα σε όλες τις κατηγορίες υποψηφίων να έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με την συμμετοχή τους σε κοινές εξετάσεις πανελλαδικού επιπέδου και την, με ίσους όρους, βαθμολόγησή τους. Τα ανωτέρω δεν διαφοροποιούνται δεν υπάρχει, δηλαδή, αντίθεση προς τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις από το γεγονός ότι το σύστημα αυτό παρέχει περισσότερες πιθανότητες υπέρ των υποψηφίων πολύτεκνων και τέκνων αυτών να εισαχθούν στη σχολή ή το τμήμα της προτίμησής τους εφόσον, πάντως, εκ του λόγου τούτου, δεν μειώνονται οι πιθανότητες επιτυχίας των λοιπών υποψηφίων. Και τούτο διότι οι επιπλέον αυτές θέσεις, ορίζονται καθ' υπέρβαση του συνολικού αριθμού εισακτέων, δηλαδή δεν μειώνουν τις θέσεις που αντιστοιχούν στον συνολικό αριθμό εισακτέων, διαφυλάσσονται, όπως προαναφέρθηκε, αποκλειστικώς υπέρ των υποψηφίων της εν λόγω ειδικής κατηγορίας, ως εκδήλωση της μέριμνας του νομοθέτη προς αυτούς για λόγους γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, ενώ δεν προβλέπεται δυνατότητα μεταφοράς των εν λόγω θέσεων υπέρ των υποψηφίων της γενικής κατηγορίας σε περίπτωση που αυτές μείνουν κενές (πρβλ. ΣτΕ 2860/1993 7μ., 774, 870/1995 κ.ά.). Τέλος, και το προηγούμενο σύστημα των μετεγγραφών, κατ' ουσίαν, κατέληγε στην εγγραφή και φοίτηση των μελών των πολύτεκνων οικογενειών σε τμήμα ή σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για την οποία υπολείποντο βαθμολογικά του τελευταίου εισακτέου της γενικής κατηγορίας. Η πρόκριση δε του συστήματος της εξ αρχής εγγραφής σε τμήμα ή σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αντί αυτού της μετεγγραφής πολύτεκνων και τέκνων αυτών, αναγόμενη στην ουσιαστική εκτίμηση του κοινού νομοθέτη να επιλέξει την βέλτιστη για το δημόσιο συμφέρον λύση μετά την λήψη υπόψη και άλλων νομίμων κριτηρίων, όπως η εύρυθμη λειτουργία των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ο εξορθολογισμός των δαπανών, εκφεύγει των ορίων του ακυρωτικού ελέγχου, εφόσον, πάντως, κατά την γνώμη αυτή, αμφότερα τα ανωτέρω συστήματα, όσον αφορά την ειδική κατηγορία των πολύτεκνων και των τέκνων αυτών, κινούνται εντός των συνταγματικών ορίων. Μειοψήφησαν, επίσης, ο Αντιπρόεδρος Αθ. Ράντος και οι Σύμβουλοι Γ. Παπαγεωργίου, Α. Ντέμσιος και Κ. Φιλοπούλου, οι οποίοι διετύπωσαν την γνώμη ότι οι εμπότιστες στην προστασία της ειδικής διατάξεως του άρθρου 21 παρ.2 του Συντάγματος κατηγορίες προσώπων, που έχουν "δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το Κράτος", δεν είναι απλώς κατηγορίες αναξιοπαθούντων, τις οποίες οφείλει, κατά το δυνατόν, να στηρίξει οικονομικά το Κράτος. Τέτοιες κατηγορίες απαριθμούνται στις λοιπές παραγράφους του άρθρου αυτού. Οι περιπτώσεις του άρθρου 21 παρ.2

αφορούν, κυρίως, κατηγορίες πολιτών, που κατά την εκτίμηση του συντακτικού νομοθέτη, λόγω της ιδιαίτερης συνεισφοράς τους στην εξυπηρέτηση σκοπών ομοίως θαλπομένων από το Σύνταγμα, όπως είναι η προάσπιση της χώρας (ανάπηροι, θύματα πολέμου και οι οικογένειές τους) ή η αντιμετώπιση του δημογραφικού της προβλήματος (πολύτεκνες οικογένειες), πρέπει να τυγχάνουν ιδιαίτερης μέριμνας από την Πολιτεία. Η μέριμνα αυτή, που σκοπό έχει να αντισταθμίσει την εξ ορισμού μειονεκτική θέση στην οποία περιήλθαν ή ευρίσκονται τα πρόσωπα αυτά στο πλαίσιο της ανωτέρω συνεισφοράς τους, δεν αποσκοπεί μόνον στην κάλυψη οικονομικών, εν στενή εννοία αναγκών τους. Αποσκοπεί, περαιτέρω, στην παροχή διευκολύνσεων προκειμένου να αποκατασταθεί, κατά το δυνατόν, ως προς αυτούς, η ισότητα ευκαιριών, την οποία αποστερήθηκαν συνεπεία της συνεισφοράς τους αυτής. Επομένως, η προς αυτούς ειδική φροντίδα του Κράτους μπορεί, κατά την εκτίμηση του νομοθέτη, να συνίσταται στην παροχή άλλων διευκολύνσεων, που θεμιτώς κατατείνουν στον ανωτέρω σκοπό, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι είναι συναφείς και πρόσφορες προς τούτο. Οι διευκολύνσεις αυτές, όταν συνίστανται στην διευκόλυνση προσβάσεως σε θέσεις, για τις οποίες υπάρχει αριθμητικός περιορισμός, μπορεί να συνιστούν, από την φύση τους, περιορισμό ή και απόκλιση από την πλήρη εφαρμογή της, συνταγματικής επίσης κατοχυρούμενης, αρχής της αξιοκρατίας, δεδομένου ότι η εφαρμογή αυτής της διατιπώσεως της συνταγματικής διατάξεως, παρεμποδίζει τα ανωτέρω υπό ειδική προστασία τελούντα άτομα να απολαύσουν πλεονεκτημάτων, τα οποία άλλως, αν, δηλαδή, δεν είχαν περιέλθει στην μειονεκτική αυτή θέση, θα μπορούσαν να διεκδικήσουν με ίσους όρους. Η απόκλιση αυτή, που χωρίς τις προβλέψεις της εν λόγω ειδικής διατάξεως δεν θα ήταν ανεκτή, συγχωρείται ακριβώς λόγω της υπάρξεώς της. Με διαφορετική ερμηνεία, η διάταξη θα παρέμενε χωρίς εννοιολογικό περιεχόμενο. Ειδικώς, όταν πρόκειται για πολύτεκνες οικογένειες που, ως εκ της μορφής της διευκολύνσεως εισόδου σε σχολή της προτιμήσεως του προστατευμένου προσώπου είτε με την μορφή της επιλογής του τόπου σπουδών. Επομένως, διατάξεις νόμου με το περιεχόμενο αυτό όχι μόνον δεν παραβιάζουν τις γενικές συνταγματικές διατάξεις για την αρχή της αξιοκρατίας και την οργάνωση της εκπαιδεύσεως (άρθρο 16 του Συντάγματος) αλλά τελούν σε αρμονία και εφαρμόζουν την ειδική συνταγματική πρόβλεψη του άρθρου 21 παρ. 2. Εννοείται, βεβαίως ότι και οι διατάξεις με το ανωτέρω περιεχόμενο είναι πάντοτε συνταγματικές ελεγκτές από τα δικαστήρια, στο μέτρο που τυχόν υπερακοντίζουν τον σκοπό του συντακτικού νομοθέτη ή εισάγουν προνόμια που δεν δικαιολογούνται για την εξυπηρέτηση του εν λόγω σκοπού, ή σε κάθε περίπτωση παραβιάζουν την αναγκαία ισορροπία μεταξύ των σκοπών της αξιοκρατίας και της ορθολογικής οργανώσεως της παροχής εκπαιδεύσεως αφ' ενός και της προστασίας των πολυτέκνων αφ' ετέρου. Οι διατάξεις αυτές είναι, επίσης, συνταγματικώς ελεγκτές και από την αντίθετη άποψη, μήπως, δηλαδή, διεπόμενες από την αντίληψη ότι οι παρεχόμενες διευκολύνσεις μπορεί να έχουν μόνο αιωγός οικονομικό περιεχόμενο, εισάγουν περιορισμούς οικονομικούς, ηλικιακούς ή χωρικούς, που, ως εκ του συγκεκριμένου εκάστοτε περιεχομένου τους, αντιστρατεύονται τους σκοπούς της ειδικής συνταγματικής φροντίδας.

13. Επειδή κατόπιν των ανωτέρω, η διάταξη του άρθρου 59 παρ.11 του ν. 3966/2011, που αποτελεί το νόμιμο έρεισμα της προσβαλλόμενης πράξεως, είναι, για λόγο αυτεπαγγέλτως ερευνώμενο, ως αναγόμενο στην συνταγματικότητα της εφαρμοστέας διατάξεως, αντισυνταγματική και μη εφαρμοστέα. Ενόψει τούτου η ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξεως καθ' ό μέρος ζητείται από τους αιτούντες, τέκνα πολυτέκνων οικογενειών, δηλαδή κατά το μέρος, που τίθενται περιορισμοί (γεωγραφικός, εισοδηματικός, ηλικιακός κ.λ.π.) στην διεκδίκηση από αυτούς των επιπλέον θέσεων εισακτέων ειδικών κατηγοριών, που προβλέπονται από το ανωτέρω σύστημα εισαγωγής υποψηφίων ειδικών κατηγοριών σε τμήματα και σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το οποίο κρίθηκε ως αντισυνταγματικό, είναι πλέον αλυσιτελής. Συνεπώς η υπό κρίση αίτηση πρέπει να απορριφθεί, κατόπιν δε τούτου παρέλκει η έρευνα των λόγων ακυρώσεως με τους οποίους αμφισβητείται η νομιμότητα των ανωτέρω περιορισμών από άλλες απόψεις.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Κηρύσσει καταργημένη τη δίκη ως προς τους πρώτο, δεύτερο τέταρτο, όγδοη, δέκατο, δωδέκατη, δέκατη τρίτη, δέκατη τέταρτη, δέκατη πέμπτη, δέκατη έκτη και δέκατη έβδομη εκ των αιτούντων.

Απορρίπτει την αίτηση ως προς τους λοιπούς.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Επιβάλλει στους ηττηθέντες διαδίκους συμμετρως την δικαστική δαπάνη του Δημοσίου, η οποία ανέρχεται στο ποσό των τετρακοσίων εξήντα (460) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 14 Ιουνίου 2012 και στις 2 Ιουλίου του ίδιου έτους

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος

Η Γραμματέας

Σωτ. Αλ. Ρίζος

Μ. Παπασαράντη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 10ης Μαρτίου 2014.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Σωτ. Αλ. Ρίζος

Μ. Παπασαράντη